TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. sausio 23 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – SESV 267 straipsnis – Sąvoka „teismas“ – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Europos paveldėjimo pažymėjimas – Reglamentas (ES) Nr. 650/2012 – 67 straipsnio 1 dalis – Išduodančiosios institucijos sprendimai – Teisminės funkcijos nevykdymas – Nepriimtinumas“

Byloje C-187/23 [*Albausy*] [i]

dėl *Amtsgericht Lörrach* (Leracho apylinkės teismas, Vokietija) 2023 m. kovo 21 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. kovo 23 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje, kurią inicijavo

E. V. G.-T.

dalyvaujant:

P. T.,

F. T.,

G. T.,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro penktosios kolegijos pirmininko pareigas einantis ketvirtosios kolegijos pirmininkas I. Jarukaitis (pranešėjas), teisėjai D. Gratsias ir Z. Csehi,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

posėdžio sekretorė N. Mundhenke, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2024 m. sausio 31 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– E. V. G.-T., atstovaujamos *Rechtsanwalt* T. C. Pfeiffer,

– Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller ir M. Hellmann ir J. Simon,

* Proceso kalba: vokiečių.

[i] Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

– Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos I. Herranz Elizalde,

– Europos Komisijos, atstovaujamos J. Vondung ir W. Wils,

susipažinęs su 2024 m. balandžio 11 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 650/2012 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų paveldėjimo klausimais pripažinimo ir vykdymo bei autentiškų dokumentų paveldėjimo klausimais priėmimo ir vykdymo bei dėl Europos paveldėjimo pažymėjimo sukūrimo (OL L 201, 2012, p. 107) 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punkto išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas E. V. G.-T. po vyro mirties inicijuotoje byloje, kurioje ji siekia, kad būtų išduotas Europos paveldėjimo pažymėjimas, kuriame ji būtų nurodyta kaip vienintelė įpėdinė.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 650/2012

3 Reglamento Nr. 650/2012 7, 8, 67 ir 71 konstatuojamosiose dalyse numatyta:

„(7) reikėtų sudaryti palankesnes sąlygas vidaus rinkai tinkamai veikti, šalinant kliūtis laisvam asmenų, kurie šiuo metu patiria sunkumų įgyvendindami savo teises tarpvalstybinio pobūdžio paveldėjimo atvejais, judėjimui. Europos teisingumo erdvėje piliečiai turi turėti galimybę iš anksto organizuoti paveldėjimą. Turi būti veiksmingai užtikrintos įpėdinių ir testamentinės išskirtinės gavėjų, kitų palikėjo artimųjų ir palikėjo kreditorių teisės;

(8) kad būtų pasiekti tie tikslai, šiame reglamente turėtų būti kartu pateiktos nuostatos dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų, autentiškų dokumentų ir teisminių susitarimų pripažinimo (arba, priklausomai nuo atvejo, priėmimo), vykdytinumo ir vykdymo ir Europos paveldėjimo pažymėjimo sukūrimo; <…>

(67) siekiant užtikrinti, kad tarpvalstybinio pobūdžio paveldėjimo klausimai [Europos] Sąjungoje būtų sprendžiami greitai, sklandžiai ir veiksmingai, įpėdiniams, testamentinės išskirtinės gavėjams, testamento vykdytojams arba palikimo administratoriams turėtų būti suteikta galimybė lengvai įrodyti savo statusą ir (arba) teises bei įgaliojimus kitoje valstybėje narėje, pavyzdžiui, valstybėje narėje, kurioje yra paveldimas turtas. Siekiant suteikti jiems šią galimybę, šiame reglamente turėtų būti numatyta sukurti vienodą pažymėjimą – Europos paveldėjimo pažymėjimą (toliau – pažymėjimas), kuris būtų išduodamas naudoti kitoje valstybėje narėje. <…>

<…>

(71) pažymėjimas turėtų turėti tokį patį poveikį visose valstybėse narėse. Jis neturėtų pats savaime suteikti vykdytinos teisės, o turėtų turėti įrodomąją galią, ir turėtų būti preziumuojama, kad jame tiksliai pateikiami faktai, nustatyti pagal paveldėjimui taikytiną teisę arba pagal kitą konkretiems faktams, pavyzdžiui, paskutinės valios dėl turto palikimo galiojimui turinio prasme, taikytiną teisę. Pažymėjimo įrodomoji galia neturėtų apimti elementų, kuriems netaikomas šis reglamentas, pavyzdžiui, giminystės ryšių klausimų arba klausimo dėl to, ar konkretus turtas priklausė palikėjui. <…>“

4 Šio reglamento 3 straipsnyje „Terminų apibrėžtys“ numatyta:

„1. Šiame reglamente:

<…>

c) bendrasis testamentas – dviejų arba daugiau asmenų sudarytas testamentas, išdėstytas viename dokumente;

<…>

g) teismo sprendimas – valstybės narės teismo priimtas sprendimas paveldėjimo byloje, neatsižvelgiant į tai, kaip tas sprendimas gali būti įvardijamas, įskaitant teismo pareigūno sprendimą dėl teismo proceso išlaidų nustatymo;

<…>

2. Šiame reglamente terminas „teismas“ reiškia bet kokią teisminę instituciją ir visas kitas institucijas bei teisės specialistus, turinčius kompetenciją paveldėjimo klausimais, kurie vykdo teismines funkcijas arba vykdo veiklą vadovaudamiesi teisminės institucijos suteiktais įgaliojimais, arba vykdo veiklą prižiūrimi teisminės institucijos su sąlyga, kad tokios kitos institucijos ir teisės specialistai užtikrina nešališkumo garantijas ir visų šalių teisę būti išklausytoms, ir su sąlyga, kad jų sprendimai pagal valstybės narės, kurioje jie vykdo veiklą, teisę:

a) gali būti apskųsti teisminei institucijai arba jos peržiūrimi; ir

b) turi panašią galią ir poveikį kaip ir teisminės institucijos sprendimas dėl to paties klausimo.

<…>“

5 Reglamento Nr. 650/2012 VI skyrius „Europos paveldėjimo pažymėjimas“ apima 62–73 straipsnius.

6 Šio reglamento 63 straipsnio „Pažymėjimo paskirtis“ 2 dalyje numatyta:

„Pažymėjimas visų pirma gali būti naudojamas siekiant įrodyti vieną ar daugiau iš toliau išvardytų faktų:

a) kiekvieno pažymėjime nurodyto įpėdinio arba atitinkamai testamentinės išskirtinės gavėjo statusą ir (arba) teises ir jiems tenkančias atitinkamas palikimo dalis;

b) nustatyto turto ar konkrečių turto dalių, sudarančių palikimą, priskyrim[ą] pažymėjime nurodytam (-iems) įpėdiniui (-iams) <…>

<…>“

7 Reglamento Nr. 650/2012 66 straipsnyje „Paraiškos nagrinėjimas“ numatyta:

„1. Gavusi paraišką, išduodančioji institucija patikrina pareiškėjo pateiktą informaciją, pareiškimus, dokumentus ir kitus įrodymus. Ji atlieka tyrimus, kurių reikia tokiam patikrinimui atlikti, savo iniciatyva, jei tai yra numatyta arba leidžiama pagal jos nacionalinę teisę, arba prašo pareiškėjo pateikti papildomų įrodymų, kuriuos ji laiko būtinais.

<…>

4. Išduodančioji institucija imasi visų būtinų priemonių, kad paveldėtojai būtų informuoti apie paraišką gauti pažymėjimą. Jei tai būtina siekiant nustatyti patvirtintinus faktus, ji išklauso susijusius asmenis ir vykdytojus ar administratorius ir viešai skelbia pranešimus, kuriais siekiama kitiems galimiems paveldėtojams suteikti galimybę pasinaudoti savo teisėmis.

<…>“

8 Šio reglamento 67 straipsnyje „Pažymėjimo išdavimas“ nurodyta:

„1. Išduodančioji institucija nedelsdama išduoda pažymėjimą šiame skyriuje nustatyta tvarka, kai patvirtintini faktai yra nustatyti pagal paveldėjimui taikytiną teisę arba kitą konkretiems faktams taikomą teisę. Ji naudoja formą, nustatytą laikantis 81 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamosios procedūros.

Išduodančioji institucija neišduoda pažymėjimo visų pirma šiais atvejais:

a) jei ginčijami patvirtintini faktai; arba

b) jei pažymėjimas neatitiktų tiems patiems faktams taikomo teismo sprendimo.

2. Išduodančioji institucija imasi visų būtinų veiksmų, kad paveldėtojai būtų informuoti apie pažymėjimo išdavimą.“

9 Minėto reglamento 69 straipsnyje „Pažymėjimo sukeliamos pasekmės“ nustatyta:

„1. Pažymėjimas sukelia pasekmes visose valstybėse narėse nereikalaujant jokių specialių procedūrų.

2. Preziumuojama, kad pažymėjimas tiksliai patvirtina faktus, nustatytus pagal paveldėjimui taikytiną teisę arba pagal kitą konkretiems faktams taikytiną teisę. Preziumuojama, kad asmuo, pažymėjime nurodytas kaip įpėdinis, <…> turi pažymėjime nurodytą statusą ir (arba) pažymėjime nurodytas teises arba įgaliojimus ir kad nėra jokių kitų sąlygų ir (arba) apribojimų, susijusių su tomis teisėmis arba įgaliojimais, nei nurodyta pažymėjime.

3. Laikoma, kad bet kuris asmuo, kuris, remdamasis pažymėjime patvirtinta informacija, atlieka mokėjimus arba perduoda turtą asmeniui, pažymėjime nurodytam kaip turinčiam teisę priimti

mokėjimą ar turtą, sudarė sandorį su asmeniu, turinčiu teisę priimti mokėjimą ar turtą, nebent jis žino, kad pažymėjimo turinys yra netikslus, arba apie tokį netikslumą nežino dėl didelio aplaidumo.

<…>“

10 Šio reglamento 72 straipsnyje „Teisių gynimo priemonės“ numatyta:

„1. Pagal 67 straipsnį priimtus išduodančiosios institucijos sprendimus gali užginčyti bet kuris asmuo, turintis teisę teikti paraišką dėl pažymėjimo.

<…>

Ieškinys pareiškiamas teisminėje institucijoje, esančioje išduodančiosios institucijos valstybėje narėje, laikantis tos valstybės teisės.

<…>“

Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1329/2014

11 2014 m. gruodžio 9 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1329/2014, kuriuo nustatomos formos, nurodytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 650/2012 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų paveldėjimo klausimais pripažinimo ir vykdymo bei autentiškų dokumentų paveldėjimo klausimais priėmimo ir vykdymo bei dėl Europos paveldėjimo pažymėjimo sukūrimo (OL L 359, 2014, p. 30; klaidų ištaisymas, OL L 38, 2016, p. 14), 1 straipsnio 5 dalyje nurodyta:

„Reglamento (ES) Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalyje nurodyto Europos paveldėjimo pažymėjimo forma nustatoma 5 priede (V forma).“

12 Šios V formos paskutiniame puslapyje nurodyta: „Institucija patvirtina, kad imtasi visų reikiamų priemonių informuoti paveldėtojus apie prašymą išduoti pažymėjimą ir kad pažymėjimo išdavimo dieną nė vienas iš jame patvirtinamų elementų nebuvo paveldėtojų ginčijamas.“

Vokietijos teisė

FamFG

13 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos 2008 m. gruodžio 17 d. *Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit* (Įstatymas dėl teismo proceso šeimos bylose ir ypatingosios teisenos klausimų, *BGBl*. 2008 I, p. 2586, toliau – *FamFG*) 26 straipsnyje nurodyta:

„Teismas turi *ex officio* atlikti sprendimui reikšmingiems faktams konstatuoti reikalingą tyrimą.“

14 *FamFG* 352e straipsnyje „Sprendimas dėl prašymų išduoti paveldėjimo pažymėjimą“ nurodyta:

„(1) Paveldėjimo pažymėjimas išduodamas tik tuomet, kai teismas, turintis jurisdikciją nagrinėti paveldėjimo bylas, nusprendžia, kad prašymui pagrįsti reikalingi faktai yra konstatuoti.

Sprendimas priimamas nutartimi. Nutartis įsigalioja, kai ji priimama. Pranešti apie nutarties priėmimą nereikia.

(2) Jei nutartis prieštarauja vienos iš suinteresuotųjų šalių pareikštai valiai, apie nutarties priėmimą turi būti pranešama suinteresuotosioms šalims. Teismas tokiu atveju turi nurodyti, kad nutartis nedelsiant neįsigalioja, ir neišduoti paveldėjimo pažymėjimo, kol ji neįsigalios.

(3) Jei paveldėjimo pažymėjimas jau išduotas, skundas dėl nutarties priimtinas tik tiek, kiek jame prašoma atšaukti paveldėjimo pažymėjimą.“

Įstatymas dėl tarptautinės paveldėjimo teisės, kuriuo iš dalies keičiamos su paveldėjimo pažymėjimu susijusios ir kitos nuostatos

15 2015 m. birželio 29 d. *Gesetz zum Internationalen Erbrecht und zur Änderung von Vorschriften zum Erbschein sowie zur Änderung sonstiger Vorschriften* (Įstatymas dėl tarptautinės paveldėjimo teisės, kuriuo iš dalies keičiamos su paveldėjimo pažymėjimu susijusios ir kitos nuostatos, *BGBl.* 2015 I, p. 1042) 35 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Jei iš [Reglamento Nr. 650/2012] nepaaiškėja kitaip, taikomas *FamFG*.“

16 Šio įstatymo 39 straipsnyje „Sprendimo pobūdis“ numatyta:

„(1) Jei tenkinamos Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo sąlygos, teismas sprendimą priima išduodamas Europos paveldėjimo pažymėjimo originalą. Jei tenkinamos patvirtintos kopijos išdavimo arba patvirtintos kopijos galiojimo termino pratęsimo sąlygos, teismas sprendimą priima išduodamas patvirtintą kopiją arba pratęsdamas patvirtintos kopijos galiojimo terminą. Kitais atvejais teismas sprendimą priima nutartimi.

(2) Europos paveldėjimo pažymėjimui ir patvirtintai kopijai išduoti turi būti naudojama forma pagal [Reglamento Nr. 650/2012] 67 straipsnio 1 dalies antrą sakinį, siejamą su to paties reglamento 81 straipsnio 2 dalimi.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

17 Prancūzijos pilietis P. M. J. T., kurio paskutinė gyvenamoji vieta buvo Vokietijoje, mirė 2021 m. rugsėjo 15 d.

18 2021 m. lapkričio 23 d. jo našlė E. V. G.-T., atstovaujama atstovo *ad litem*, *Amtsgericht Lörrach* (Leracho apylinkės teismas, Vokietija), t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme, pateikė paraišką išduoti Europos paveldėjimo pažymėjimą, kuriame ji būtų nurodyta kaip vienintelė mirusiojo įpėdinė. Šiuo tikslu ji pateikė 2020 m. liepos 23 d. jos ranka surašytą bendrąjį testamentą, pasirašytą jos pačios ir mirusiojo, kuriame abu sutuoktiniai vienas kitą nurodė kaip vienintelius įpėdinius.

19 Taip pat neginčijama, kad buvo senesnis 2001 m. gegužės 31 d. P. M. J. T. ranka surašytas ir jo pasirašytas testamentas, kuriame jis kaip įpėdinius nurodė du anūkus, o sūnui pavedė organizuoti laidotuves Ispanijoje.

20 Mirusiojo sūnus ir anūkai mano, kad 2020 m. liepos 23 d. testamentas yra negaliojantis. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme jie šiuo klausimu teigia, kad surašant testamentą mirusysis nebebuvo veiksnus jį sudaryti, o parašas testamente yra ne jo.

21 Tas teismas konstatavo, kad mirusiojo sūnaus ir anūkų teiginiai yra nepagrįsti. Viena vertus, jų nurodytos aplinkybės, kad mirusysis kartais būdavo sutrikęs, nepakanka, kad būtų galima padaryti išvadą, jog jis buvo neveiksnus, arba kad šį teiginį būtų galima nagrinėti atliekant papildomą tyrimą. Kita vertus, palyginęs mirusiojo parašą su turimais ankstesniais parašo pavyzdžiais tas teismas konstatavo, kad bendrajame testamente esantis parašas yra autentiškas. Taigi minėtas teismas mano, kad našlė yra vienintelė mirusiojo įpėdinė.

22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į jam kilusias abejones, pirma, siekia išsiaiškinti, ar šio sprendimo 20 punkte paminėti prieštaravimai gali užkirsti kelią Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimui. Šiuo klausimu jis pažymi, kad Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punktas galėtų būti aiškinamas taip, kad jame turimi omenyje ne tik per kitą procedūrą pateikti prieštaravimai, bet ir per Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūrą pateikti prieštaravimai. Tokiu atveju mirusiojo sūnaus ir anūkų pateikti prieštaravimai galėtų užkirsti kelią našlės prašomo pažymėjimo išdavimui.

23 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar išduodančioji institucija gali nagrinėti per Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūrą pateiktus prieštaravimus, o gal bet koks toks ginčijimas neišvengiamai užkerta kelią šio pažymėjimo išdavimui. Šis teismas taip pat patikslina, kad Vokietijos teisėje šiuo klausimu yra įvairių nuomonių.

24 Antra, kaip matyti iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo paaiškinimų, našlės atstovas *ad litem* ketina pateikti paraišką išduoti *FamFG* 352 e straipsnyje numatytą paveldėjimo pažymėjimą, jei pagrindinė byla būtų sustabdyta; tokiu atveju pagal nacionalinę teisę mirusiojo sūnaus ir anūkų prieštaravimai turės būti nagrinėjami per tą kitą procedūrą. Tas teismas siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punktas turi būti aiškinamas taip, kad prieštaravimai, atmesti vykstant kitai procedūrai nei Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūra, pavyzdžiui, vykstant paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūrai, vis dėlto užkerta kelią Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimui.

25 Trečia, kadangi mirusio asmens sūnaus ir anūkų prieštaravimai pagrindinėje byloje yra nepagrįsti, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad šioje bylos stadijoje galima priimti sprendimą net ir neatlikus oficialaus tyrimo. Tas teismas teiraujasi, ar Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punktas taip pat apima tokius nepakankamai pagrįstus prieštaravimus, todėl jie gali užkirsti kelią Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimui. Šiomis aplinkybėmis minėtas teismas taip pat nurodo, kad pateikiant prieštaravimus gali būti piktnaudžiaujama.

26 Ketvirta, jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turėtų teisę nagrinėti prieštaravimus, pareikštus per Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūrą, kiltų klausimas, ar turi būti nurodomi šių prieštaravimų atmetimo motyvai ir kokia forma. Pagal Reglamente Nr. 650/2012 įtvirtintas procesines normas nenumatyta, kad sprendimas turi būti priimamas išduodant Europos paveldėjimo pažymėjimą. Tas teismas taip pat pažymi, kad Įgyvendinimo reglamento Nr. 1329/2014 1 straipsnio 5 dalyje numatytoje formoje, kuri pateikta šio reglamento 5 priede ir kuri turi būti naudojama išduodant Europos paveldėjimo pažymėjimą,

nurodyta: „Institucija patvirtina, kad imtasi visų reikiamų priemonių informuoti paveldėtojus apie prašymą išduoti pažymėjimą ir kad pažymėjimo išdavimo dieną nė vienas iš jame patvirtinamų elementų nebuvo paveldėtojų ginčijamas.“

27 Šiomis aplinkybėmis *Amtsgericht Lörrach* (Leracho apylinkės teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punktas turi būti aiškinamas taip, kad jis taip pat apima prieštaravimus, pateiktus būtent per Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūrą, ir kad teismas negali jų nagrinėti, taigi šis straipsnis apima ne tik prieštaravimus, pateiktus per kitą procedūrą?

2. Jei į [pirmąjį] klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punktas turi būti aiškinamas taip, kad Europos paveldėjimo pažymėjimas negali būti išduotas net ir tuomet, kai per šio pažymėjimo išdavimo procedūrą buvo pareikšta prieštaravimų, bet jie jau buvo išnagrinėti vykstant paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūrai pagal Vokietijos teisę?

3. Jei į [pirmąjį] klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punktas turi būti aiškinamas taip, kad jame turimi omenyje bet kokie pareikšti prieštaravimai, net jeigu jie buvo nepagrįsti ir dėl šio fakto neturėjo būti renkami oficialūs įrodymai?

4. Jei į [pirmąjį] klausimą būtų atsakyta neigiamai, kokia forma teismas turi nurodyti motyvus, kuriais remdamasis jis atmetė prieštaravimus ir išdavė Europos paveldėjimo pažymėjimą?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumo

28 Ispanijos vyriausybė ginčija prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą. Nors ši vyriausybė pripažįsta, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi „teismo“, kaip jis suprantamas pagal SESV 267 straipsnį, statusą, vis dėlto ji mano, kad Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimas, reglamentuojamas Reglamente Nr. 650/2012, nepriskiriamas prie teisminių funkcijų vykdymo.

29 Ši vyriausybė visų pirma teigia, jog tai, kad Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimas gali būti patikėtas teismui ar kitai kompetentingai institucijai, rodo, jog tai yra administracinio pobūdžio veiksmas. Be to, per šio pažymėjimo išdavimo procedūrą neturi būti nagrinėjami ir sprendžiami potencialių paveldėtojų ginčijami klausimai. Galiausiai, Europos paveldėjimo pažymėjimas nesukelia privalomų padarinių, kurie būdingi teismo sprendimui, ir yra tik informacinio pobūdžio.

30 Iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad nacionaliniai teismai gali kreiptis į Teisingumo Teismą tik nagrinėdami ginčą ir turėdami priimti sprendimą pagal teisminio pobūdžio sprendimui priimti skirtą procedūrą (2019 m. vasario 28 d. Sprendimo *Gradbeništvo Korana*, C-579/17, EU:C:2019:162, 34 punktas ir 2022 m. gegužės 3 d. Sprendimo *CityRail*, C-453/20, EU:C:2022:341, 42 punktas).

31 Taigi į klausimą, ar institucija gali kreiptis į Teisingumo Teismą, turi būti atsakyta remiantis struktūriniais ir funkciniais kriterijais. Nacionalinė institucija gali būti laikoma „teismu“, kaip jis suprantamas pagal SESV 267 straipsnį, jei vykdo teismines funkcijas, o jeigu ji vykdo kitas funkcijas, visų pirma administracinio pobūdžio, toks statusas jai negali būti pripažintas (2022 m. gegužės 3 d. Sprendimo *CityRail*, C-453/20, EU:C:2022:341, 43 punktas).

32 Vadinasi, siekiant nustatyti, ar nacionalinė institucija, kuriai įstatymais pavesta vykdyti įvairaus pobūdžio funkcijas, turi būti laikoma „teismu“, kaip jis suprantamas pagal SESV 267 straipsnį, būtina patikrinti, kokio pobūdžio yra funkcijos, kurias ši institucija vykdo konkrečiomis teisinėmis aplinkybėmis, kuriomis ji turi kreiptis į Teisingumo Teismą (2022 m. gegužės 3 d. Sprendimo *CityRail*, C-453/20, EU:C:2022:341, 44 punktas).

33 Nagrinėjamu atveju iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo paaiškinimų matyti, kad jam kyla klausimas dėl turimų įgaliojimų vykstant konkrečiai Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūrai, reglamentuotai Reglamento Nr. 650/2012 VI skyriuje.

34 Iš šių paaiškinimų taip pat matyti, kad pagrindinėje byloje mirusiojo sūnus ir anūkai pateikė kelis prieštaravimus, siekdami užkirsti kelią mirusiojo našlės prašomo Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimui. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti šių prieštaravimų sukeliamas pasekmes.

35 Šiuo klausimu tas teismas nurodo, kad pagal nacionalinę teisę jis turi kompetenciją priimti sprendimą dėl tokių prieštaravimų, be kita ko, kai jie pateikiami išduodant paveldėjimo pažymėjimą. Taigi jam kyla klausimas, ar jis gali priimti sprendimą dėl minėtų prieštaravimų ir tada, kai jie pateikiami vykstant Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūrai, kuriai taikoma Reglamento Nr. 650/2012 VI skyriuje nustatyta tvarka.

36 Pirmaisiais trimis Teisingumo Teismui pateiktais klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, be kita ko, siekia išsiaiškinti, ar pagal patį šį reglamentą institucijai, kuriai pateikta paraiška išduoti Europos paveldėjimo pažymėjimą, suteikiama kompetencija nagrinėti ginčus dėl prieštaravimų, pateiktų per šio pažymėjimo išdavimo procedūrą. Prireikus ketvirtuoju klausimu šis teismas siekia išsiaiškinti, kokia forma ši institucija turėtų nurodyti motyvus, dėl kurių atmetė prieštaravimus ir išdavė Europos paveldėjimo pažymėjimą.

37 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašomu Reglamento Nr. 650/2012 išaiškinimu siekiama nustatyti, ar jis vykdo teismines funkcijas, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 31 punkte primintą jurisprudenciją, konkrečiai per Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūrą. Kadangi „teismo“, kaip jis suprantamas pagal SESV 267 straipsnį, statusas, yra prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumo sąlyga (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Land Hessen*, C-272/19, EU:C:2020:535, 42 punktą), tokį išaiškinimą būtina gauti tam, kad būtų galima priimti sprendimą dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumo.

38 Pagal Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą išduodančioji institucija išduoda Europos paveldėjimo pažymėjimą, jei patvirtintini faktai buvo nustatyti pagal paveldėjimui taikytiną teisę arba pagal kitą konkretiems faktams taikytiną teisę. Pagal šio 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punktą išduodančioji institucija neišduoda šio pažymėjimo, visų pirma, „jei ginčijami patvirtintini faktai“.

39 Aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos formuluotę, bet ir į kontekstą bei teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (2023 m. spalio 12 d. Sprendimo *KBC Verzekeringen*, C-286/22, EU:C:2023:767, 32 punktas).

40 Dėl Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punkto formuluotės reikia pažymėti, kad ši nuostata vienodai apima visus atvejus, kai patvirtintini faktai yra „ginčijami“. Taigi atrodo, kad minėta nuostata apima bet kokį prieštaravimą, nedarant skirtumo pagal tai, ar jis buvo pateiktas per Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūrą, ar per kitą procedūrą.

41 Šiuo klausimu taip pat svarbu pažymėti, kad nė vienoje iš Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punkto kalbinių versijų, be kita ko, vokiečių kalba („wenn Einwände gegen den zu bescheinigenden Sachverhalt anhängig sind“), ispanų kalba („si los extremos que se han de certificar sa objeto de oposición“), anglų kalba („if the elements to be certified are being challenged“), prancūzų kalba („si les éléments à certifier sont contestés“), italų kalba („quando gli elementi da certificare sono oggetto di contestazione“), lietuvių kalba („jeigu ginčijami patvirtintini faktai“) ir švedų kalba („om ett klagomål har riktats mot de uppgifter som ska styrkas“), formaliai nereikalaujama, kad patvirtintini faktai būtų ginčijami per kitą procedūrą nei ta, per kurią išduodamas Europos paveldėjimo pažymėjimas.

42 Darytina išvada, kad patvirtintinų faktų ginčijimas per Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūrą iš esmės turi užkirsti kelią šio pažymėjimo išdavimui.

43 Dėl Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punkto konteksto reikia priminti, pirma, kad pagal šio 67 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą išduodančioji institucija nedelsdama išduoda pažymėjimą, „kai patvirtintini faktai yra nustatyti“.

44 *A contrario* iš šio reikalavimo galima daryti išvadą, kad išduodančioji institucija turi atsisakyti išduoti šį pažymėjimą, kai patvirtintini faktai negali būti laikomi „nustatytais“, be kita ko, dėl prieštaravimų, pateiktų per šio pažymėjimo išdavimo procedūrą.

45 Antra, Reglamento Nr. 650/2012 66 straipsnio 1 dalyje nustatyta išduodančiosios institucijos pareiga patikrinti pareiškėjo pateiktą informaciją ir pareiškimus, taip pat pareiškėjo pateiktus dokumentus ir kitus įrodymus.

46 Be to, šio reglamento 66 straipsnio 4 dalyje išduodančiajai institucijai nustatyta pareiga imtis visų būtinų priemonių, kad paveldėtojai būtų informuoti apie prašymą išduoti pažymėjimą. Jei tai būtina siekiant nustatyti patvirtintinus faktus, ši institucija turi išklausyti suinteresuotuosius asmenis, taip pat bet kurį vykdytoją ar administratorių ir viešai paskelbti pranešimus, kuriais siekiama kitiems galimiems paveldėtojams suteikti galimybę pasinaudoti savo teisėmis.

47 Numatydamas pareigas išklausyti ir informuoti Sąjungos teisės aktų leidėjas akivaizdžiai numatė galimybę prieštaravimus pateikti nagrinėjant paraišką išduoti Europos paveldėjimo pažymėjimą ir prireikus taip sudaryti kliūčių šio pažymėjimo išdavimui.

48 Taigi Reglamento Nr. 650/2012 66 straipsnyje, visų pirma šio 66 straipsnio 4 dalyje, numatytos nagrinėjimo pareigos turinys taip pat patvirtina šio sprendimo 42 punkte pateiktą aiškinimą.

49 Trečia, tokį aiškinimą patvirtina Įgyvendinimo reglamento Nr. 1329/2014 5 priede pateiktos V formos turinys. Pagal Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą išduodančioji institucija, išduodama Europos paveldėjimo pažymėjimą, privalo naudoti šią formą (šiuo klausimu žr. 2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *Registrų centras*, C-354/21, EU:C:2023:184, 46 punktą). Minėtos formos paskutiniame puslapyje yra pastaba, kuria išduodančioji institucija patvirtina, kad „pažymėjimo išdavimo dieną nė vienas iš jame patvirtinamų elementų nebuvo paveldėtojų ginčijamas“.

50 Tokį aiškinimą taip pat patvirtina Reglamento Nr. 650/2012 tikslai, kuriais, kaip matyti iš jo 7 ir 8 konstatuojamųjų dalių, siekiama padėti įpėdiniams ir testamentinės išskirtinės gavėjams, taip pat kitiems palikėjo artimiesiems ir palikėjo kreditoriams įgyvendinti savo teises tarpvalstybinio paveldėjimo atvejais ir leisti Sąjungos piliečiams pasiruošti paveldėjimui (2023 m. kovo 9 d. Sprendimo *Registrų centras*, C-354/21, EU:C:2023:184, 41 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

51 Iš šio reglamento 67 konstatuojamosios dalies matyti, jog Europos paveldėjimo pažymėjimas buvo sukurtas tam, kad įpėdiniai, testamentinės išskirtinės gavėjai, testamento vykdytojai arba palikimo administratoriai galėtų lengvai įrodyti savo statusą ir (arba) teises bei įgaliojimus kitoje valstybėje narėje, pavyzdžiui, valstybėje narėje, kurioje yra paveldimas turtas, siekiant užtikrinti, kad tarpvalstybinio pobūdžio paveldėjimo klausimai Sąjungoje būtų sprendžiami greitai, sklandžiai ir veiksmingai.

52 Taip pat reikia priminti, kad, kaip patvirtinta minėto reglamento 71 konstatuojamojoje dalyje, Europos paveldėjimo pažymėjimas sukelia pasekmių visose valstybėse narėse, nesant poreikio taikyti jokios procedūros, ir kad daroma prielaida, jog jis tiksliai patvirtina faktus, nustatytus pagal paveldėjimui taikytiną teisę arba pagal kitą konkretiems faktams taikytiną teisę, taip pat asmenų, kurie pažymėjime nurodyti kaip įpėdiniai, testamentinės išskirtinės gavėjai, testamento vykdytojai ar palikimo administratoriai, statusą pagal to paties reglamento 69 straipsnio 1 ir 2 dalis (šiuo klausimu žr. 2021 m. liepos 1 d. Sprendimo *Vorarlberger Landes- und Hypotheken-Bank* (C-301/20, EU:C:2021:528, 23 punktą).

53 Šiomis aplinkybėmis dėl Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalies aiškinimo, pagal kurį Europos paveldėjimo pažymėjimą būtų leidžiama išduoti ir naudoti, net jei ginčijami patvirtintini faktai, gali kilti ginčų dėl teisinių dokumentų, dėl kurių pažymėjimas buvo naudojamas kaip įrodymas, o taip būtų nepaisoma tikslo palengvinti tarpvalstybinio pobūdžio paveldėjimo tvarkymą.

54 Darytina išvada, kad tikslas, kurio siekiant buvo sukurtas Europos paveldėjimo pažymėjimas, t. y. palengvinti tarpvalstybinio pobūdžio paveldėjimo tvarkymą, taip pat patvirtina tokį Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punkto aiškinimą, pagal kurį šis pažymėjimas negali būti išduotas, kai per išdavimo procedūrą pateikiami prieštaravimai, iš kurių matyti, kad patvirtintini faktai negali būti laikomi nustatytais.

55 Tai patikslinus pažymėtina, kad aplinkybė, jog išduodančiajai institucijai nesuteikta teisė priimti sprendimus dėl prieštaravimų per Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūrą, nedraudžia šiai institucijai konstatuoti, kad dėl jai pateikto prieštaravimo jau yra priimtas galutinis teismo sprendimas ir jis yra įsiteisėjęs. Šiuo klausimu iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo paaiškinimų matyti, kad jis siekia išsiaiškinti, ar ši nuostata turi būti aiškinama taip, kad bet koks prieštaravimas neišvengiamai užkerta kelią išduoti Europos

paveldėjimo pažymėjimą, o gal pagal Reglamentą Nr. 650/2012 išduodančiajai institucijai suteikiami įgaliojimai nagrinėti ir atmesti nepagrįstą ar neįrodytą prieštaravimą ir prireikus išduoti pažymėjimą, nepaisant tokio prieštaravimo.

56 Kiek tai susiję su per kitą procedūrą jau išnagrinėtais prieštaravimais, kurie yra antrojo klausimo dalykas, iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad jį pateikęs teismas turi omenyje konkretų atvejį, kai per Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūrą pareikšti prieštaravimai buvo atmesti per kitą procedūrą. Tas teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar tokiu atveju išduodančioji institucija turi įgaliojimus išduoti šį pažymėjimą, nepaisant to, kad formaliai yra pateikti prieštaravimai.

57 Pirmiausia reikia pažymėti, kad šis atvejis nėra aiškiai reglamentuotas Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalyje. Konkrečiai kalbant, šio reglamento 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos b punkte numatytas atvejis, kai pagal sprendimą dėl patvirtintinų faktų, priimtą per kitą procedūrą, draudžiama išduoti prašomą pažymėjimą.

58 Atsižvelgiant į tai, ginčijimo sąvoka, kaip ji suprantama pagal minėto reglamento 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punktą, neišvengiamai turi būti aiškinama taip, kad ji neapima prieštaravimų, jau atmestų per teismo procesą priimtu galutiniu teisminės institucijos sprendimu. Priešingu atveju bet koks prieštaravimas galėtų neribotą laiką kliudyti išduoti Europos paveldėjimo pažymėjimą, net jei toks prieštaravimas jau būtų galutinai išnagrinėtas ir atmestas per teismo procesą, nesvarbu, ar šis procesas yra numatytas to paties reglamento 72 straipsnyje, susijusiame su teisių gynimo priemonėmis, kurių galima imtis dėl sprendimo dėl Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo, ar reglamentuojamas tik pagal nacionalinę teisę.

59 Kaip teisingai nurodė Europos Komisija, šiomis aplinkybėmis galutinio sprendimo reikalavimas kyla iš būtinybės išsaugoti Europos paveldėjimo pažymėjimo patikimumą siekiant šio sprendimo 50 ir 51 punktuose nurodytų tikslų. Iš tiesų dėl šio pažymėjimo išdavimo, nors prieštaravimai dėl patvirtintinų faktų yra šiuo metu nagrinėjamos bylos dalykas, neišvengiamai kyla pavojus, kad šio pažymėjimo turinys vėliau bus paneigtas per tokį procesą priimtu sprendimu.

60 Taigi tik tada, kai, vykstant kitai procedūrai nei Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūra, sprendimas, kuriuo atmetamas prieštaravimas, tampa galutinis, šis prieštaravimas nustoja būti kliūtis išduoti pažymėjimą, numatyta Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punkte.

61 Be to, reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 650/2012 72 straipsnyje numatyta galimybė pagal šios valstybės teisę imtis teisių gynimo priemonės valstybės narės, kurioje yra išduodančioji institucija, teisminėje institucijoje dėl bet kurio šios išduodančiosios institucijos pagal reglamento 67 straipsnį priimto sprendimo.

62 Darytina išvada, kad bet koks išduodančiosios institucijos sprendimas, priimtas pasibaigus Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūrai pagal minėto reglamento 67 straipsnio 1 dalį, teoriškai nėra galutinis. Dėl tokio pažymėjimo išdavimo, nepaisant to, kad yra prieštaravimų, kuriuos išduodančioji institucija atmetė kaip nepagrįstus arba neįrodytus, neišvengiamai kyla rizika, analogiška nurodytajai šio sprendimo 59 punkte, t. y. rizika, kad šio pažymėjimo turinys bus paneigtas vėliau per to paties reglamento 72 straipsnyje numatytą procedūrą priimtu sprendimu.

63 Taigi, atsižvelgiant į būtinybę išsaugoti Europos paveldėjimo pažymėjimo patikimumą siekiant šio sprendimo 53 ir 54 punktuose nurodytų tikslų, Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punktą reikia aiškinti taip, kad bet koks per Europos paveldėjimo pažymėjimo išdavimo procedūrą pateiktas prieštaravimas, net jei jis atrodo nepagrįstas arba neįrodytas, yra kliūtis išduoti šį pažymėjimą, išskyrus prieštaravimus, kurie galutinai atmetami per kitą procedūrą, kaip nurodyta šio sprendimo 61 punkte.

64 Siekiant išsaugoti Sąjungos piliečių pasitikėjimą Europos paveldėjimo pažymėjimu, būtina, kad šis Reglamento Nr. 650/2012 63 straipsnio 2 dalyje nustatytas dokumentas, turintis įrodomąją galią ir sukeliantis, be kita ko, šio reglamento 69 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytas pasekmes, būtų išduotas tik kai neginčijami patvirtintini faktai.

65 Jei jie ginčijami, išduodančioji institucija, neturinti įgaliojimų priimti sprendimą dėl prieštaravimo, privalo atsisakyti išduoti prašomą Europos paveldėjimo pažymėjimą, turėdama omenyje, kad dėl šio atsisakymo gali būti pareikštas ieškinys pagal Reglamento Nr. 650/2012 72 straipsnį. Tokį ieškinį nagrinėjanti teisminė institucija prireikus galės išnagrinėti prieštaravimų, dėl kurių nebuvo išduotas pažymėjimas, pagrįstumą.

66 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad, priimdamas sprendimus kaip Europos paveldėjimo pažymėjimą išduodanti institucija pagal Reglamento Nr. 650/2012 67 straipsnio 1 dalį, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nevykdo teisminės funkcijos, todėl neturi teisės kreiptis į Teisingumo Teismą pagal SESV 267 straipsnį.

67 Darytina išvada, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą nepriimtinas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

68 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

2023 m. kovo 21 d. nutartimi pateiktas *Amtsgericht Lörrach* (Leracho apylinkės teismas, Vokietija) prašymas priimti prejudicinį sprendimą nepriimtinas.

Parašai.